

De alfa-kant van beta-collecties (29 mei 2020)

Een themadag georganiseerd door wetenschapshistorisch genootschap Gewina en Naturalis Biodiversity Center

120 jaar geleden leefde Aram, een gezonde baby orang-oetan, in de jungle van Borneo. Nu wordt zijn lichaam in alcohol bewaard en tijdelijk tentoongesteld in het Leidse Naturalis, waar het een geschiedenis van jacht, verzamelen en uitsterven representeert. Natuurhistorische collecties in Nederland barsten uit hun voegen met dergelijke objecten. Alleen Naturalis telt al meer dan veertig miljoen voorwerpen. En dat is nog niet alles. Naast geprepareerde koeien en slangen op sterk water, bezitten deze instellingen grote verzamelingen boeken, brieven, verslagen, tekeningen en kunstwerken.

Natuurlijk vervullen de collecties van natuurhistorische musea een rol in wetenschappelijk onderzoek, natuureducatie en representatie van kennis. Maar hebben zij ook een cultuurhistorische waarde? En zo ja, hoe kunnen musea dit erfgoed zichtbaar maken en juist ook die waarde benadrukken? In 2020 viert Naturalis haar tweehonderdste verjaardag, een uitgelezen kans om deze vragen te onderzoeken. Welke verhalen staan vandaag de dag binnen Nederlandse natuurhistorische collecties centraal en door middel van welke objecten worden zij verteld? Welke alternatieven zijn denkbaar of zelfs wenselijk? En op welke manier kunnen die verhalen de publieke rol van het natuurhistorische museum in de 21ste eeuw versterken?

In samenwerking met Naturalis organiseert wetenschapshistorisch genootschap Gewina een bijeenkomst over de cultuurhistorische waarde van natuurhistorische collecties en de rol die zij in tentoonstellingen en andere publieksactiviteiten kunnen spelen. De ochtend zal in het teken staan van de nieuwe vaste opstelling van Naturalis, waarin zal worden stilgestaan bij de verhalen die het museum aan het publiek wil vertellen en de keuzes die bij het vernieuwen van de vaste opstelling zijn gemaakt. Ook is er aandacht voor de nu grotendeels onzichtbare historische collecties met specimen, archieven, boeken en tekeningen. In de middag zullen conservatoren, biologen en historici reflecteren op de cultuurhistorische waarde van natuurhistorische collecties en de mogelijkheden om aan de hand van deze objecten, ook andere verhalen te construeren. Biodiversiteit, natuurbehoud, mens-dier relaties, kolonialisme en natuurlijk de geschiedenis van het verzamelen zijn thema's die ruimschoots aan bod zullen komen.

Organisatie:

Sebastiaan Broere (Universiteit van Amsterdam, Gewina)

Dr. Eulàlia Gassó Miracle (Naturalis)

Dr. Esther van Gelder (*Wonderkamer*)

Voorlopige programma (29 mei 2020):

09:45 Ontvangst

10:00 Opening door Gewina en Naturalis

10:15 **Prof. dr. Anne S. Schulp**, 'De vroege mens' (toelichting op het nieuwe Naturalis)

10:45 **Dr. Eulàlia Gassó Miracle**, 'De alfa-kant van bèta-collecties'

11:15 Bezichtiging Naturalis (op eigen gelegenheid)

12:15 Lunch (Gewina voorjaarsvergadering van 12:45 tot 13:30)

13:30 **Dr. Raf de Bont**, 'Dierenbewegingen: Natuurlijke historie binnen en buiten het museum'

Dr. Bernice Bovenkerk, 'Nederigheid en vernedering: Waarom heb ik moeite met het opzetten van dieren?'

Prof. dr. Erik de Jong, '[titel nog onbekend]'

15:00 Koffie

15:30 **Prof. dr. Tinde van Andel**, 'Oudste plantencollectie uit Suriname (1687) weerspiegelt het slaverijverleden'

Prof. dr. Pieter ter Keurs, '[titel nog onbekend]'

16:30 Presentatie eerste nummer *Wonderkamer*, het nieuwe wetenschapshistorische magazine van Gewina. Met o.a. dr. Fenneke Sysling en dr. Andreas Weber

17.00 Afsluiting & borrel